

Nya bestämmelser vid försäljning av e-cigarettor och e-vätskor

Från och med den 1 juli 2022 gäller nya bestämmelser avseende försäljning av e-vätskor och e-cigarettor. Vissa e-vätskor med en högre halt nikotin kräver efter denna tidpunkt ett särskilt tillstånd till överlåtelse av särskilt farliga kemiska produkter. Detta informationsblad riktar sig till de som överlåter e-cigarettor och e-vätskor.

Klassificering och märkning av e-vätskor

E-vätskor är en kemisk produkt och omfattas därför av CLP-förordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar. Enligt dessa bestämmelser ska en blandning som innehåller nikotin över en viss halt klassificeras som akut toxiska i farokategori 1, 2 eller 3 och ska märkas med symbolen döds-kalle. Den exakta haltgränsen för när produkten ska klassificeras som akut toxisk beror vilka andra ämnen som också förekommer i den. Klassificeringen ska framgå av säkerhetsdatabladet. Länsstyrelsen bedömer att en e-cigarett som säljs med e-vätska i sig, t.ex. en e-cigarett för engångsbruk, är att betrakta som en kemisk produkt och ska därför också omfattas av bestämmelserna.

Varför krävs tillstånd till överlåtelse av särskilt farliga kemiska produkter?

Enligt 7 § förordning (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer krävs tillstånd för överlåtelse och annan än yrkesmässig hantering (privat hantering) av särskilt farliga kemiska produkter. Bestämmelserna kring särskilt farliga kemiska produkter syftar till att begränsa förekomsten av bl.a. giftiga kemikalier i samhället. Vilka produkter som ska anses som särskilt farliga kemiska produkter framgår av 4 kap. 2 § Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:7) om kemiska produkter och biotekniska organismer. Produkter som är

klassificerade som akut toxiska i farokategori 1, 2 eller 3 omfattas av denna definition. E-vätskor med en högre halt nikotin anses alltså vara särskilt farliga kemiska produkter.

Hantering av e-vätskor har varit under utredning av Kemikalieinspektionen och har under tiden varit undantaget från kravet på tillstånd till överlåtelse och privat hantering. Kemikalieinspektionen har dock nu slutligen fastställt att det ska krävas tillstånd för överlåtelse av e-vätskor som är särskilt farliga kemiska produkter, men konsumenternas användning av desamma ska fortsatt vara undantagna, i enlighet med 4 kap. 3 a § i KIFS 2017:7. Denna bestämmelse börjar gälla den 1 juli 2022. Kravet på tillstånd gäller i Sverige och i hela distributionskedjan oavsett om man överlåter produkten till en annan försäljare eller säljer direkt till konsument.

Att söka tillstånd till överlåtelse av särskilt farliga kemiska produkter

Ett s.k. överlåtelsestillstånd ansöks hos Länsstyrelsen i det län som överlåtelsen ska ske. Man kan söka för flera överlåtelseplatser (t.ex. butiker eller lager) inom samma län i en och samma ansökan. Har man överlåtelseplatser i mer än ett län, måste tillstånd sökas i samtliga län som man har överlåtelseplatser i. Det är tyvärr inte möjligt att ansöka för överlåtelseplatser utanför det län som ansökan handläggs i.

För ansökan tas en ansökningsavgift på 2 900 kr ut och ett tillstånd kan meddelas för högst fem år. Handläggningstiden för en ansökan är upp till åtta veckor, men kan förlängas med ytterligare fyra veckor om det behövs för handläggningen. Det är därför viktigt att ansöka om tillstånd i god tid. Till ansökan ska bl.a. bifogas information om vilken eller vilka kemiska produkter ansökan avser, vilka mängder av produkterna som kommer att överlåtas och lagras, säkerhetsdatablad för produkterna, information om hur lagringen och hanteringen av produkterna sker och hur bolaget uppfyller de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken (t.ex. kunskapskravet i 2 kap. 2 § miljöbalken).

Om man överlåter många olika produkter med liknande egenskaper och klassificering kan det vara lämpligt att ansöka om ett mer generellt tillstånd till överlåtelse. Gruppera produkterna efter klassificeringen (t.ex. e-vätskor och e-cigarettor som innehåller nikotin och som är klassificerade som akut toxiska i farokategori 3) och bifoga en lista över exempel på produkter som ingår i gruppen. Bifoga även några säkerhetsdatablad för varje grupp (t.ex. fem stycken). Ange gruppens namn i fältet för produktnamn. Ange även tydligt i ansökan att den avser ett generellt tillstånd, t.ex. i bilagan med listan över produkter.

Som en del i prövningen kontrolleras bl.a. att sökanden har god kunskap och lämpliga rutiner rörande hanteringen av produkterna. Bolaget har ett

eget ansvar att säkerställa att man har god kunskap om de kemiska produkterna och de faror som hanteringen av dem kan innebära. Det är också viktigt att obehöriga inte har tillgång till produkterna, att de förvaras så att läckage inte kan ske till avloppsnätet och att eventuellt avfall som uppkommer omhändertas på miljömässigt bästa sätt. Tillståndet är med anledning av detta inte bara kopplat till de angivna överlåtelseplatserna, utan även till en specifik verksamhetsutövare. Det är därför inte möjligt att överlåta en sådant tillstånd till en annan verksamhetsutövare.

Länsstyrelsen har en e-tjänst för ansökan om tillstånd till överlåtelse av särskilt farliga kemiska produkter. Den hittar ni på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se, under e-tjänster och blanketter – Kemikalier och kemiska produkter. Där hittar ni också mer information om att söka tillstånd och kontaktuppgifter till handläggare i ert län.

Anteckningsskyldighet

Den som överlåter särskilt farliga kemiska produkter måste föra anteckningar om försäljningen, i enlighet med 4 kap. 4 § KIFS 2017:7. Anteckningarna ska hållas samlade så att de lätt kan kontrolleras och sparas i minst tre år. Anteckningarna ska omfatta:

1. Datum för försäljningen,
2. Produktnamn och mängd,
3. Köparens namn eller firmanamn och adress,
4. Om produkten har överlåtit för yrkesmässig hantering eller för privat bruk som kräver tillstånd. I det senare fallet ska uppgift finnas om hur köparen visat sin behörighet. (Det krävs dock inte tillstånd för privatpersoner att köpa e-cigarettor och e-vätskor som innehåller högst 20 mg/ml nikotin.)

Mer information

Hantering av e-cigarettor och e-vätskor omfattas inte bara av kemikalielagstiftningen, utan även av särskilda bestämmelser kring t.ex. ytterligare märkning enligt e-cigarettlagstiftningen och produktanmälan. Kemikalieinspektionen har en särskild sida om e-cigarettor och e-vätskor med ytterligare information, t.ex. kring andra regelverk som hanteringen omfattas av: <https://www.kemi.se/lagar-och-regler/kort-om-reglerna-for-kemiska-produkter/regler-for-vatskor-till-e-cigarettor>

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen i ditt län för frågor om ansökan om överlåtelsestillstånd via telefon eller e-post. Du hittar kontaktuppgifter på www.lansstyrelsen.se

Vid frågor om klassificering av produkter, anmälan till produktregistret eller säkerhetsdatabladets utformning, kontakta Kemikalieinspektionen <https://www.kemi.se/om-kemikalieinspektionen/kontakta-oss>